

TOMO JEDRLINIČ, Ljubljana.

„Opanci vise u mojem salonu“.

Oh, kako je to simbolično, simbolično zbog simbola! Opanak! Ne znam je li se našao koji pesnik, koji je do sada ispevao odu opanku, ali bilo bi poželjno, da se takav pesnik rodi. Oda opanku, tomu simbolu naših patnja, našeg trvenja i trpljenja, simbolu našeg hajdukovanja, simbolu potlačenih, simbolu žudećih za Veliku, Dragu i Zlatnu Slobodu, simbolu našeg oslobođenja i ujedinjenja. Pevajte mu ode, jer je on izraz naše snage, snaga naše snage, život našeg života! Pevajte mu ode, jer u njemu Ga majka odgoji, u njemu je On radio i gradio, u njemu je on vođa, svih hajduka, vođa sveg potlačenog naroda, raje, u njemu, u opanku je On oslobodio i oslobodio i po njemu, po opanku smo ono, što jesmo: slobodni! Glupi nam se svet ruga i smeje, govoreći: Vi, opančari! Svet se smeje onomu, čine se mi najviše dičimo i ponosimo! Taj svet ne razume naših srdaca, on ne razume opančara! A nama i nije do toga, da to razume „moderni“ svet, svet u laku i klaku, svet u priljivosti i telesnoj i duševnoj, nama je do toga, da to razume, čuvstvuje i veruje naš svet, naš seljak, stup naše države, budućnost naše budućnosti, a mi se ponosimo, jer se i on time ponosi, jer je i njemu i nama milo i drago, jer je to narodno, to je naše! To — čemu se „moderni“ smeju i rugaju!

Sumadija je naš Piemont, Sumadija je sunce što nas ogrejava, Sumadija je sveto tlo, obećana zemlja naša! A tko se i ovome nasmeje, taj nek se približi našem suncu, pa će da oseti, kako ono lepo greje, milo i nežno, pa će da vidi, što još vidi. Tamo će da vidi opanak i opančare, tamo će da vidi grob Onoga, koji je u opancima činio čudesa, koji je u opancima učinio ono, što do danas u laku niko ne učini i ne će da učini, tamo će da vidi grob Onoga, koga sav narod obožava, kome sav narod šapće tihiu molitvicu, tamo će da vidi grob heroja, nad herojima, grob Velikog Kralja Oslobođitelja! Idi tamo i pokloni Mu se, a za uspomenu iz te svete zemlje ponesi sobom ne svile i kadife, nego — opanke!

Dne 7. ov. m. držao je profesor Ilesić u hotelu „Lloyd“ jedno predavanje, a na molbu kluba „Soča“, „Soča“ je naš klub naše braće iz još neoslobođenih krajeva naših, iz Primorja i Istre. I tamo je klubu, u koliko sam doznao, udario temelj jedan ovdašnji listonoša. Danas se „Soča“

lepo razvija i napreduje, a agilnosti vodstva imamo da zahvalimo na mnogome užitku, što nam ga razni predavači više puta poruže.

Pred nabitim, od znatizeljnih slušalaca, salonom hotela „Lloyda“ držao nam je dr. Ilesić predavanje o svojem putovanju po južnim krajevima naše domovine i o utisima sa tog putovanja. Predavanje je počelo u 8 in pol sati, a „svršilo“ iza 10. Poznata veština i glatkoća govora gosp. predavača, pa zanimivost same teme, tako je delovala, da i ne zametismo, kod je došlo i prošlo 10 sata. To putovanje priredila je prošle godine ovdašnja „Jugoslav. Matica“. Vođa ovih putnika — propagatora i pionira narodnog jedinstva bio je sam prof. Ilesić, a uza nj bejahu: tajnik „Jug. M.“ gosp. Mahkota i Kozinov kvartet.

Sama ideja ovog putovanja vrlo je plemenita: upoznavanje oslobođenih sa neoslobođenima. Svi Jugoslaveni u našoj domovini, osobito oni iz jugoistočnih krajeva, nisu imali prilike da upoznaju naše krajeve izvan okvira Jugoslavije, a koje su provizorno potpali pod Italiju i da saznađu za prilike pod kojima oni tamo u Istri, u Primorju žive, da saznađu za mučotrpno življenje tog najidealnijeg i najčistijeg dela našega naroda, koji čami i stenje pod kopitom brutalne sile „kulture“ velevlasti. Te patnje, njihove muke ne poznaju svi u našoj domovini, a za to treba da ih oni, neposredni susedi i plačidruzi zaslužjenih upoznamo i zainteresiramo, te da dademo jači impuls našem delovanju za narodnu stvar. Evo, ova je ideja vodila putnike — propagatore i, koliko — toliko, oni su cilj postigli. Hvala im!

Nisam nakanio, da ovde iznesem celo predavanje, ali na glavne točke t. j. na one, koje su na mene učinile osobiti dojam, moram da se osvrnem. I da se osvrnem baš zbog onih pesimista, buntovnika, separatista, zbog ljudi uskih vidika, zbog ljudi, koji od dlake zlonamerno čine deblo, zbog onih, kojima je samo plemenski egoizam mio i svet, zbog onih, koji ne vide dalje od svog nosa, zbog onih, koji poživaju u svadi i trvenju istokrvne braće naše, zbog onih, koji idu naršaške, mesto napred, zbog onih, koji bacaju klipove ljudima dobre volje, ljudima prožetim idejom potpunog narodnog jedinstva, ljudima, koji se svojim idejama i svojim radom najviše približuju nauci Onoga, koji je propovedao: bratstvo i ljubav! Zbog tih ljudi hoću, da se osvrnem na neke, za mene najkarakterističnije točke predavanja. (Nastavak sledi.)

Savinjsko učiteljsko društvo javlja tužno vest, da je nadvse delavni, iskreni tovariš, predsednik in učitelj, zastopnik, gospod

Ivan Jakše

učitelj na Vranskem,

dne 20. januarja t. l. v deželni bolnici v Ljubljani, preminul.

Zemeljski ostanki blagopokojnega so se prepeljali na Vransko, kjer so se položili v torek 24. januarja t. l. ob pol 16 uri k večnemu počitku.

„Slava njegovemu spominu“!

Savinjsko učitelj. društvo.

Pristopite k „Jugoslovanski Matici“!

Prva češka tvornica glashenih instrumentov na Moravskem

Josip Lidl

Brno (Čehoslovaško).

Dobavitelj za jugoslovenske šole in za jugoslovensko ministarstvo vojne in mornarice. Ceniki v hrvatskem jeziku na zahtevo zastoj.

Gg. učiteljem popust.

Prva češka tvornica harmonijev

Lidl & Velik

v Boskovicah

Moravsko - Čehoslovaško.

Skladišče v Brnu.

Skladišče v Brnu.

NAZNANILO.

Naznanjam, da sem 31. decembra 1921 izstopil iz tvrdke Fr. Kalmus & F. P. Vidie & Komp.

Moja pisarna se nahaja od 1. januarja 1922 dalje na Dunajski cesti št. 14 v Mathianovi hiši zraven tvrdke Schneider & Verovšek.

Fr. Kalmus

tovarna glinastih pečij in štedilnikov.

Opekarska cesta.

UČITELJSKA KNJIGARNA v Ljubljani

priporoča naslednje nove knjige:

Nekoč je bilo jezero.

Spisal Gustav Šilih. Krasno vez. D 12-50

K. Wider Moje prvo berilo. Sedmi natisk vez. D 3-—

E. Gangl Druga čitanka. Vez. D 7-—

Pomočniška izkušnja za rokodel. obrte.

Spisal H. Podkrajšek. — Broš. D 3-50

Knjigovodstvo za ženske obrti.

Spisal H. Podkrajšek D 12-—

Računstvo za ženske obrte.

Spisal H. Podkrajšek. D 7-—

Prva srbska ali hrvatska čitanka

za slov. osnovne šole. Priredili Iv. Lésica, P. Lokovšek in dr. R. Molé D 6-—

Namen, razvoj in organ. obrt. strok. šolstva drugod in pri nas.

Spisal M. Presl, prof. na drž. obrt. šoli v Ljubljani, broš. . . . D 3-50

Na planine.

Spisal Pavel Kunaver. — S 16. slikami, vez. D 12-50

Zbirka važnejših novih naredb in odredb.

Spisal F. Fink D 5-—

Imenik

šolskih oblastev, osnovnih, meščanskih (strokovnih), srednjih šol, liceja in učiteljskega v Sloveniji po stanju šol. leta 1920/21. . . D 10-—